

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Πρεσβείας Μόσχας

16 Ιανουαρίου – 5 Φεβρουαρίου 2018

Επιμέλεια: Αθανάσιος Καραπέτσας, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Χριστίνα Στεφανίδου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Αδαμάντιος Καρυτιανός, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

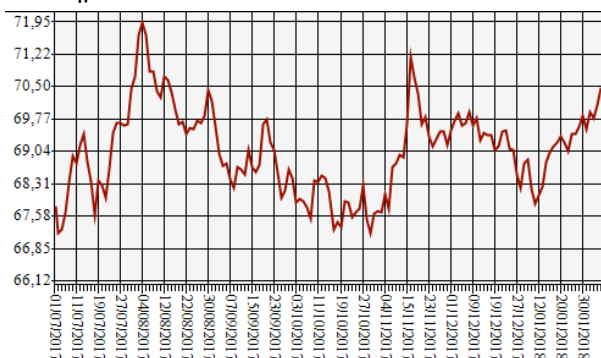
4 Leontievsky Pereulok, 125009, Μόσχα, Ρωσική Ομοσπονδία
Τηλ.: +7 495 539 2970, Fax: +7 495 539 2974, E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr

Βασικά οικονομικά μεγέθη

Τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία € / ₺

1 Ευρώ = 70,5 Ρούβλια (06.02.2018)

Εξέλιξη της ισοτιμίας Ευρώ / Ρουβλίου στο διάστημα 01.07.2017 – 06.02.2018:

Κατάσταση οικονομίας: δηλώσεις Πούτιν

Ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, δήλωσε, κατά τη διάρκεια συνάντησής του με εκπροσώπους του Γαλλορωσικού Επιμελητηρίου Εμπορίου και Βιομηχανίας (www.ccifr.ru) στις 31/1, ότι η συνολική αξία των ρωσικών συναλλαγματικών διαθεσίμων ανέρχεται στα \$ 442,8 δισ.. Επιπλέον, ο Ρώσος Πρόεδρος δήλωσε ότι το 2017 το ΑΕΠ μεγεθύνθηκε κατά 1,4% και ο πληθωρισμός περιορίστηκε στο 2,5% και συνεχίζει να κινείται πτωτικά. Ο όγκος του εξωτερικού εμπορίου της χώρας αυξήθηκε κατά 25% στο διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2017, ενώ οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις εκτός χρηματοοικονομικού κλάδου ανήλθαν στα \$ 23 δισ. στο διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2017, διπλασιαζόμενες σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016.

Προϋπολογισμός

Ο Ρώσος Υπουργός Οικονομικών, Anton Siluanov, δήλωσε (17/1) ότι ο κρατικός Προϋπολογισμός του 2017 έκλεισε με έλλειμμα της τάξης του 1,4% του ΑΕΠ, ως αποτέλεσμα δημοσίων εσόδων 15 τρισ. και δημοσίων δαπανών 16,4 τρισ. Ρουβλίων.

Επιπλέον, ο κ. Siluanov δήλωσε ότι ο φετινός Προϋπολογισμός, που προβλέπεται να είναι ελλειμματικός (1,3% του ΑΕΠ), δεν αποκλείεται να είναι τελικά πλεονασματικός, εάν οι (θετικές) συνθήκες της αγοράς δεν μεταβληθούν ριζικά. Στην ίδια γραμμή, το Υπ. Οικονομικής Ανάπτυξης ανακοίνωσε ότι ο φετινός Προϋπολογισμός είναι πιθανό να έχει πλεόνασμα της τάξης του 1% του ΑΕΠ, για πρώτη φορά μετά το 2011.

Εκτιμήσεις Παγκόσμιας Τράπεζας και ΔΝΤ

Η Διευθύνουσα Σύμβουλος της Παγκόσμιας Τράπεζας, Kristalina Georgieva, δήλωσε ότι για τη Ρωσία είναι εφικτός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης της τάξης του 2,9% έως το 2020. Κατά την κα Georgieva, η Ρωσία χρειάζεται να ενισχύσει την αποδοτικότητα του κεφαλαίου και της εργασίας προκειμένου να επιτύχει υψηλά ποσοστά μεγέθυνσης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προσεγγιστούν με σοβαρότητα ζητήματα όπως η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, ιδιαίτερα ως προς την ποιότητα της εκπαίδευσης και της εργασίας. Στο ίδιο πνεύμα, η Δ/νουσα Σύμβουλος της Παγκόσμιας Τράπεζας επεσήμανε ότι η «ψηφιοποίηση» της οικονομίας μπορεί να αλλάξει τη δομή της, κάτι που «βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη». Από πλευράς Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ο Οικονομικός Σύμβουλος και Δ/ντής Ερευνών, M. Obstfeld, ανακοίνωσε ότι το Ταμείο προβλέπει για φέτος μεγέθυνση του ρωσικού ΑΕΠ κατά 1,7%. Κατά τον Καθηγητή Obstfeld, η Ρωσία θα είναι το επόμενο διάστημα μια από τις ατμομηχανές της παγκόσμιας οικονομίας, μαζί με τις ΗΠΑ, τον Καναδά, τη Βραζιλία και την Τουρκία. [TASS]

Αξιολόγηση Moody's

Η Moody's αναθεώρησε (25/1) τις εκτιμήσεις της για τις προοπτικές της πιστοληπτικής ικανότητας της Ρωσίας ("Ba1 long-term issuer and senior unsecured debt ratings") σε «θετικές» από «σταθερές». Σε σχετική ανακοίνωσή του, ο οίκος αξιολόγησης σημειώνει ότι το ρωσικό μακροοικονομικό πλαίσιο ανταποκρίθηκε καλά στο σοκ τις τιμές του πετρελαίου και στον αντίκτυπο των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί μέχρι σήμερα σε βάρος της χώρας, ενώ έχουν γίνει και

βελτιώσεις του δημοσιονομικού πλαισίου. Επιπλέον, τονίζεται ότι η ενισχυμένη «οικονομική και δημοσιονομική ανθεκτικότητα» έχουν καταστήσει τη χώρα λιγότερο ευάλωτη σε νέα εξωγενή σοκ, οφειλόμενα σε γεωπολιτικές εντάσεις ή νέα πτώση της τιμής του πετρελαίου. (Βλ. www.moodys.com/research/Moodys-changes-outlook-on-Russias-ratings-to-positive-from-stable--PR_378221)

Βιομηχανική παραγωγή

Η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 1,7% στο δ' τρίμηνο του 2017, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016, ενώ μόνο τον Δεκέμβριο του 2017 καταγράφηκε μείωση 1,5% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2016. Στο σύνολο του 2017 καταγράφηκε αύξηση 1% και για φέτος προβλέπεται αύξηση 2%. Οι παραπάνω εκτιμήσεις προέρχονται από το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης.

Εκτιμήσεις Rosstat

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της ρωσικής στατιστικής υπηρεσίας (Rosstat) για την οικονομική δραστηριότητα του 2017, το ΑΕΠ μεγεθύνθηκε κατά 1,5%, ο κλάδος ενέργειας κατά 1,4% και ο κλάδος μεταποίησης κατά 0,4%, ενώ οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν κατά 3,6%.

Εκτιμήσεις Κεντρικής Τραπεζής

Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας εκτιμά ότι το ΑΕΠ θα μεγεθυνθεί κατά 1-1,5% στο α' εξάμηνο και επίσης 1-1,5% στο σύνολο του 2018.

ΑΕΠ Λευκορωσίας

Ο Πρωθυπουργός της Λευκορωσίας, Andrei Kobyakov, ανακοίνωσε ότι το ΑΕΠ της χώρας μεγεθύνθηκε κατά 2,4% το 2017. Η επίδοση είναι καλύτερη από τις προβλέψεις των αρχών (1,7%) και σημειώθηκε μετά από διετή ύφεση (-2,6% το 2016). Για το 2018 οι λευκορωσικές αρχές αναμένουν μεγέθυνση 3,5%, ενώ το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προβλέπει μεγέθυνση 1,7%.

Εξωτερικός Τομέας

Διεύρυνση καταλόγου Φ.Π. και Ν.Π. σε βάρος οποίων έχουν επιβληθεί κυρώσεις από ΗΠΑ και δημοσίευση "Kremlin Report"

Το ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ δημοσιοποίησε στις 26/1 νέο κατάλογο φυσικών και νομικών προσώπων σε βάρος των οποίων επιβάλλονται κυρώσεις υπό το φως της προσάρτησης της Κριμαίας από τη Ρωσική Ομοσπονδία και της συνεχιζόμενης βίας στην Ανατολική Ουκρανία. Ο νέος κατάλογος, που περιλαμβάνει 21 φυσικά πρόσωπα (Ρώσους και

Ουκρανούς πολίτες) και εννέα επιχειρήσεις που εντάσσονται στην *OFAC/SDN List*, καθώς και δώδεκα επιχειρήσεις που εντάσσονται στην *OFAC/Sectoral Sanctions Identifications List*, έχει αναρτηθεί στον υπερσύνδεσμο www.treasury.gov/resource-center/sanctions/OFAC-Enforcement/Pages/20180126.aspx. Στις 29 τ.μ. το αμερικανικό ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών δημοσιοποίησε και τον κατάλογο που συνοδεύει τη λεγόμενη "*Kremlin Report*", που υποβλήθηκε στο Κογκρέσο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην *CAATSA (Countering America's Adversaries Through Sanctions Act* του 2017). Ο επίμαχος κατάλογος (βλ. <http://prod-upp-image-read.ft.com/40911a30-057c-11e8-9650-9c0ad2d7c5b5>) εικάζεται ότι θα χρησιμεύσει ως βάση για τη λήψη μελλοντικών αποφάσεων σχετικά με την επιβολή νέων αμερικανικών κυρώσεων σε βάρος πολιτικών προσώπων και υψηλόβαθμων στελεχών επιχειρήσεων των τομέων ενέργειας, άμυνας και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Η λίστα περιλαμβάνει 114 πολιτικά πρόσωπα (*senior political figures*) και 96 Ρώσους «ολιάρχες». Από τα πολιτικά πρόσωπα, 43 είναι υψηλόβαθμα στελέχη της ρωσικής Προεδρίας, 31 είναι μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εξωτερικών) και 40 χαρακτηρίζονται ως «άλλοι υψηλόβαθμοι πολιτικοί αξιωματούχοι» (*other senior political leaders*). Στην τελευταία κατηγορία έχουν ενταχθεί και οι επικεφαλής των σημαντικότερων κρατικών επιχειρήσεων (Gazprom, Rosneft, Rostec, Rosatom, Aeroflot, Bashneft, RusHydro, ALROSA, Sakhalin Energy, United Aircraft Corporation, VTB, Sberbank, VEB). Όσον αφορά τους ολιάρχες, δηλαδή επιχειρηματίες με περιουσία η αξία της οποίας υπερβαίνει το \$ 1 δισ. (σύμφωνα με στοιχεία του Forbes), ξεχωρίζουν οι Alisher Usmanov, Roman Abramovich, Suleiman Kerimov, Eugene Kaspersky, Pyotr Aven, Vladimir Potanin, Arkady και Boris Rotenberg, Gennady Timchenko, Oleg Tinkov, Viktor Vekselberg και Vadim Yakunin. Η νέα λίστα έγινε δεκτή με αρνητικά σχόλια από πλευράς Ρώσων κυβερνητικών αξιωματούχων και ρωσικών επιχειρήσεων. Πέραν αυτών, η Association of European Businesses (AEB: www.aebrus.ru), που εκπροσωπεί ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Ρωσία, εξέφρασε «τη βαθύτατη ανησυχία της» για τη δημοσίευση της "*Kremlin Report*" και απηύθυνε νέα έκκληση στους ηγέτες της ΕΕ, των ΗΠΑ και της Ρωσίας να αποφεύγουν «ενέργειες που είναι πιθανό να υπονομεύσουν τις προοπτικές μελλοντικής οικονομικής συνεργασίας».

Οικονομικές-εμπορικές συναλλαγές Ρωσίας-Γαλλίας

Με αφορμή τη συνάντηση του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας με εκπροσώπους του Γαλλορωσικού Επιμελητηρίου Εμπορίου και

Βιομηχανίας (www.ccifr.ru) στις 31/1, έγινε γνωστό ότι ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ρωσίας-Γαλλίας αυξήθηκε κατά 15% στους πρώτους έντεκα μήνες του 2017. Επιπλέον, ανακοινώθηκε ότι το απόθεμα των επενδύσεων περίπου 500 γαλλικών επιχειρήσεων στη Ρωσία είναι της τάξης των \$ 14 δισ.. Στο πλαίσιο της ίδιας συνάντησης, ο Πρόεδρος Πούτιν δήλωσε ότι νέες σημαντικές εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες μεταξύ εταιρών από τις δύο χώρες αναμένεται να συναφθούν ή/και να ανακοινωθούν κατά το Διεθνές Οικονομικό Φόρουμ της Αγίας Πετρούπολης (SPIEF), τον Μάιο τ.έ.. Συναφώς, ο Ρώσος Πρόεδρος εξέφρασε την ελπίδα να υπάρξει υψηλή γαλλική επιχειρηματική εκπροσώπηση στην ίδια διοργάνωση, τονίζοντας ότι η Ρωσία ενδιαφέρεται για τη μεταφορά της παραγωγικής δραστηριότητας γαλλικών επιχειρήσεων στη Ρωσία και την ανάθεση γαλλικών παραγγελιών σε ρωσικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Υποκατάσταση εισαγωγών: Ναυτιλία

Το ρωσικό Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου έχει προετοιμάσει πρόταση τροποποίησης του Κώδικα Εμπορικής Ναυτιλίας, με την οποία θα απαγορεύεται σε ρωσικές επιχειρήσεις να αγοράσουν ξένα δεξαμενόπλοια και πλοία μεταφοράς ξηρού φορτίου. Το Υπουργείο θεωρεί ότι έτσι θα επιταχυνθεί ο ρυθμός της υποκατάστασης των εισαγωγών και θα αυξηθούν οι παραγγελίες που ανατίθενται στα ρωσικά ναυπηγεία. [Izvestia]

Προοπτική χρήσης του Ρουβλίου εκτός Ρωσίας

Δημοσίευμα (22/1) του RIA Novosti αναφέρει ότι η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ) εξετάζει το ενδεχόμενο της προώθησης της χρήσης του Ρουβλίου στις χώρες της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ) και της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ) στο διάστημα έως το 2035. Σε σχετικές δηλώσεις του, ο Υποδιοικητής Νομισματικής Πολιτικής της ΚΤΡ, Andrei Lipin, παρατηρεί ότι, εάν αντικείμενο της συζήτησης είναι η «διεθνοποίηση» του Ρουβλίου, προς το παρόν θεωρείται πιθανότερη η χρήση του σε περιφερειακό επίπεδο, δηλαδή εντός ΕΟΕ και ΚΑΚ, και συγκεκριμένα στις διμερείς συναλλαγές μεταξύ των κρατών που συμμετέχουν σε αυτές. Μελέτη της Ευρασιατικής Αναπτυξιακής Τράπεζας έχει δείξει ότι τα τελευταία έξι χρόνια το ποσοστό (χρήσης) του Ρουβλίου στις πληρωμές των χωρών της ΕΟΕ έχει αυξηθεί στο 75%, από 56%, ενώ εκείνο του Δολαρίου έχει μειωθεί από το 35% στο 19%, τάση που είναι πιθανό να διατηρηθεί στο εγγύς μέλλον. Φιλοδοξία της Μόσχας είναι η ευρεία χρήση των εθνικών νομισμάτων, συμπεριλαμβανομένου του Ρουβλίου, αρχικά στις συναλλαγές μεταξύ των χωρών BRICS. Ήδη το 19% των πληρωμών μεταξύ Ρωσίας και Ινδίας γίνεται σε Ρούβλια (3,4% το 2013). Η επέκταση της

χρήσης του Ρουβλίου στις διμερείς εμπορικές συναλλαγές είναι το πρώτο βήμα για τη δημιουργία συνθηκών κατάλληλων για τη σταδιακή αναγνώρισή του ως αποθεματικού νομίσματος διεθνούς εμβέλειας, διαδικασία που μπορεί να διαρκέσει πολλά έτη.

Ισοζύγιο πληρωμών

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τραπεζής της Ρωσίας για το 2017, το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε στα \$ 40 δισ., το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου ανήλθε στα \$ 115 εκ. και οι καθαρές εκροές κεφαλαίων έφτασαν τα \$ 31,3 δισ..

Εμπορικό ισοζύγιο

Στο διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2017 το ρωσικό εξωτερικό εμπόριο ήταν αυξημένο κατά 25,1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016. Οι συναλλαγές έφτασαν τα \$ 528,9 δισ.. Η αξία των ρωσικών εξαγωγών ανήλθε στα \$ 315,3 δισ. (+25,8%) και η αξία των εισαγωγών ανήλθε στα \$ 213,6 δισ. (+24,1%). Ως αποτέλεσμα αυτών, το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώθηκε στα \$ 101,6 δισ.. [Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας]

Διαγραφή χρέους Κιργιζίας από Ρωσία

Ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Vladimir Putin, κύρωσε διμερή διακυβερνητική συμφωνία για τη διαγραφή χρέους ύψους \$ 240 εκ. της Κιργιζίας προς τη Ρωσία. Το κυρωθέν πρωτόκολλο είχε υπογραφεί τον Ιούνιο του 2017. Το χρέος που διαγράφηκε αντιστοιχούσε σε δάνειο που είχε χορηγηθεί από τη Ρωσία στην Κιργιζία βάσει διμερούς συμφωνίας του 2009, ενώ οι όροι και η διαδικασία αποπληρωμής του δανείου περιγράφονταν σε διμερή συμφωνία του 2012. Τότε (2012) το χρέος ανερχόταν στα \$ 488,9 εκ. Τον Μάιο του 2013 η Ρωσία χάρισε στην Κιργιζία 188,9 εκ. και το υπόλοιπο χρέος επρόκειτο να διαγραφεί εντός δεκαετίας. Ακολούθησε η υποβολή αιτήματος της Κιργιζίας για την εφάπαξ διαγραφή του υπόλοιπου χρέους, η οποία οδήγησε στην υπογραφή του πρωτοκόλλου του 2017.

Στόχευση δυτικών κυρώσεων: δηλώσεις επικεφαλής VTB

Σε εταιρική συνάντηση στη διάρκεια του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ του Νταβός, ο Andrey Kostin, επικεφαλής της κρατικών συμφερόντων ρωσικής τράπεζας VTB (www.vtb.ru), δεύτερης μεγαλύτερης της χώρας, δήλωσε (24/1) ότι οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους διεξάγουν «οικονομικό πόλεμο» εναντίον της Ρωσίας, με στόχο την αλλαγή κυβέρνησης στη χώρα και την αντικατάστασή του σημερινού Προέδρου από κάποιον «καταλληλότερο». Ο κ. Kostin θέλησε να διαβεβαιώσει τους παρισταμένους ότι η ρωσική πλευρά λαμβάνει

πολύ σοβαρά την «επίθεση» εναντίον της. [RIA, Vedomosti]

Αντίκτυπος δυτικών κυρώσεων και ρωσικών αντιμέτρων

Στις 30/1, ο επικεφαλής της γερμανικής Επιτροπής Ανατολικοευρωπαϊκών Οικονομικών Σχέσεων (www.ost-ausschuss.de), Wolfgang Büchele, δήλωσε ότι ο φορέας του υπολογίζει ότι οι οικονομικές απώλειες από την επιβολή των δυτικών κυρώσεων σε βάρος της Ρωσίας και των ρωσικών αντιμέτρων, από το 2014 μέχρι σήμερα, έχουν ήδη ξεπεράσει τα € 100 δισ.. Το 60% των απωλειών αφορά τη ρωσική πλευρά και το 40% τα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Υποκατάσταση εισαγωγών

Gazprom (www.gazprom.com) και Roskosmos (<http://en.roskosmos.ru>) υιοθέτησαν κοινό οδικό χάρτη για την υποκατάσταση εισαγωγών. Σύμφωνα με αυτόν, 11 θυγατρικές της Roskosmos θα ξεκινήσουν την παραγωγή μηχανολογικού εξοπλισμού που σήμερα εισάγεται από την Gazprom. Στόχος είναι η ανάπτυξη των πρώτων δειγμάτων έως το 2020. Λίγες ημέρες νωρίτερα (19/1), ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, Denis Manturov, ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Vladimir Putin, ότι εντός της επόμενης διετίας αναμένεται να έχουν υλοποιηθεί 780 projects που περιλαμβάνονται στο εθνικό σχέδιο υποκατάστασης εισαγωγών. Μέχρι στιγμής έχουν ολοκληρωθεί 350 projects, μέσω της έναρξης παραγωγής προϊόντων ανταγωνιστικών προς τα εισαγόμενα και μέσω της πώλησής τους στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. 35 εξ αυτών υλοποιήθηκαν με χρηματοδότηση του Ταμείου Βιομηχανικής Ανάπτυξης. Δημοσίευμα της Vedomosti (22/1), αναφερόμενο στα αποτελέσματα της πολιτικής υποκατάστασης εισαγωγών, παρουσιάζει μια κατάσταση λιγότερο «ειδυλλιακή», ειδικά όσον αφορά τον κλάδο των τυροκομικών. Αμφισβητώντας πρόσφατες θριαμβευτικές δηλώσεις του Υπουργού Γεωργίας, Alexander Tkachev, που ισχυρίστηκε ότι η παραγωγική δυναμικότητα των εργοστασίων του κλάδου έχει πολλαπλασιαστεί και εντός πέντε ετών δεν θα υπάρχει έλλειψη (μέχρι πρότινος εισαγόμενων) τυροκομικών προϊόντων στη ρωσική αγορά, το δημοσίευμα υπογραμμίζει ότι παραγωγή γάλακτος βαίνει μειούμενη, τα γαλακτοκομικά γίνονται ολοένα και ακριβότερα και η ζήτησή τους κινείται πτωτικά. Επιχειρώντας να εξηγήσει τί συμβαίνει, ο συντάκτης σημειώνει, μεταξύ άλλων, ότι περίπου 75% της εγχώριας ζήτησης γαλακτοκομικών καλύπτεται από την εγχώρια παραγωγή αλλά υπάρχει έλλειψη γάλακτος (παραγωγή 30,7 εκ. τόνων το 2016 και μείωση κατά 2% στο διάστημα 2006-2016). Αναλυτές του κλάδου τονίζουν ότι, σε αντίθεση με τους κλάδους φρούτων και λαχανικών, στους

οποίους μια επένδυση φέρνει κέρδη σε 7-8 έτη και σε 4-5 έτη αντίστοιχα, το διάστημα που απαιτείται στον τομέα των γαλακτοκομικών είναι 10-15 χρόνια. Αυτό αποθαρρύνει αρκετούς υποψήφιους επενδυτές.

Αποτελέσματα απαγόρευσης εισαγωγών

Ο επικεφαλής της ρωσικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Κτηνιατρικής και Φυτοϋγειονομικής Εποπτείας (Rosselkhozнадзор: www.fsvps.ru), Sergei Dankvert, δήλωσε ότι μόνο το 8% επί συνόλου 4.500 Ευρωπαίων εξαγωγέων αγροδιατροφικών προϊόντων θα μπορούσαν να επιστρέψουν στη ρωσική αγορά σε περίπτωση άρσης της ισχύουσας απαγόρευσης εισαγωγής δυτικών τροφίμων. Ο κ. Dankvert εξήγησε ότι, μετά από τέσσερα χρόνια διακοπής των σχετικών εμπορικών ροών από την ΕΕ στη Ρωσική Ομοσπονδία, η Rosselkhozнадзор δεν θα είναι σε θέση να κάνει δεκτές τις εγγυήσεις που παρέχονται από τις αρμόδιες κτηνιατρικές και φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες των κρατών-μελών της ΕΕ, ενώ για την επιθεώρηση των ευρωπαϊκών εξαγωγικών επιχειρήσεων από την ίδια τη ρωσική υπηρεσία θα χρειαστούν από τρία έως δέκα έτη. [Kommersant]

Τουριστική κίνηση

Ο ρωσικός Ομοσπονδιακός Οργανισμός Τουρισμού, Rostourism, ανακοίνωσε (16/1) ότι πολίτες της χώρας πραγματοποίησαν 38 εκ. ταξίδια στο εξωτερικό το 2017. Η αύξηση, που ήταν της τάξης του 20% σε σχέση με το 2016, αποδίδεται στον μεγάλο αριθμό οικονομικά συμφερούσων προσφορών, στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και στην αύξηση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών. Το 2014 είχαν καταγραφεί 42 εκ. ταξίδια, έναντι 21 εκ. το 2000. Όσον αφορά τις αφίξεις ξένων επισκεπτών στη Ρωσική Ομοσπονδία, εκτιμάται ότι αυτές ήταν αυξημένες κατά 14% στο α' εννεάμηνο του 2017. Η εσωτερική τουριστική κίνηση υπολογίζεται ότι ήταν επίσης αυξημένη, περίπου κατά 3% στο σύνολο του 2017 (56,4 εκ. ταξίδια, που μεταφράζονται σε αύξηση 34% σε σχέση με το 2014 και 75% σε σχέση με το 2013). Δημοφιλέστεροι προορισμοί παραμένουν η Μόσχα, η Αγία Πετρούπολη, η περιοχή Κρασοντάρ και το Ταταρστάν. [TASS]

Ευρασιατική Οικονομική Ένωση: Δήλωση Πούτιν

Την 1^η Ιανουαρίου η Ρωσική Ομοσπονδία ανέλαβε την εκ περιτροπής προεδρία των οργάνων της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ), ήτοι του Ανωτάτου Ευρασιατικού Οικονομικού Συμβουλίου, του Ευρασιατικού Διακυβερνητικού Συμβουλίου και (του Συμβουλίου) της Ευρασιατικής Οικονομικής Επιτροπής. Στις 18/1, με την ευκαιρία της ανάληψης της εκ περιτροπής

προεδρίας, το Κρεμλίνο δημοσίευσε γραπτή δήλωση του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, απευθυνόμενη στους αρχηγούς των υπολοίπων κρατών-μελών της ΕΟΕ (Λευκορωσία, Καζακστάν, Αρμενία, Κιργιζία). Μεταξύ άλλων, αφού εξήρε τις επιδόσεις και τη χρησιμότητα της ΕΟΕ κατά το διάστημα 2015-2018, ο κ. Πούτιν επεσήμανε ότι θεωρείται εύλογη η εξέταση δυνατοτήτων και ευκαιριών εμβάθυνσης των σχέσεων της Ένωσης με άλλες χώρες και συσσωματώσεις, ιδιαίτερα με την Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών, ορισμένα μέλη της οποίας θα μπορούσαν να λάβουν το καθεστώς παρατηρητή της ΕΟΕ. Στο ίδιο πνεύμα, παρατήρησε ότι η ζώνη ελεύθερου εμπορίου με το Βιετνάμ λειτουργεί επιτυχώς από το 2016 και εξέφρασε την ελπίδα να ευοδωθούν οι συνομιλίες που διεξάγονται για τη σύναψη ανάλογων συμφωνιών με την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ινδία, το Ιράν, τη Σερβία και τη Σιγκαπούρη. Ο Ρώσος Πρόεδρος έκανε ειδική μνεία στην προοπτική σύναψης συμφωνίας οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας μεταξύ ΕΟΕ και Λ.Δ. Κίνας, δηλώνοντας πεπεισμένος ότι η ΕΟΕ και η κινεζική πρωτοβουλία "One Belt, One Road" μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά. Πέραν αυτών, σημείωσε ότι η ρωσική πλευρά θεωρεί σημαντική τη συνεργασία με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και τη συνδρομή της ΕΟΕ στην υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και άλλων πρωτοβουλιών παγκόσμιας εμβέλειας, καθώς και ότι κρίνονται σκόπιμες η ενίσχυση των θέσεων της Ένωσης εντός ΠΟΕ και η προώθηση της πλήρους συμμετοχής της σε άλλους διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένου του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Ρωσίας εξέφρασε την άποψη ότι χρειάζεται να επισπευσθεί η υλοποίηση της «ψηφιακής ατζέντας» της ΕΟΕ και να συντονιστούν οι απαιτούμενες ενέργειες για την προαγωγή της διαδικτυακής οικονομίας, την ανάπτυξη κοινών κανόνων διαδικτυακού εμπορίου, την ανταλλαγή πληροφοριών και την καθιέρωση προτύπων ασφαλείας. Προσέθεσε ότι χρειάζεται, επίσης, να διαδοθεί η χρήση νέων τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση, τη βιομηχανική παραγωγή και τη ρύθμιση των τελωνειακών υποθέσεων. Ο Β. Πούτιν τάχθηκε υπέρ της ενεργού συμμετοχής τόσο των μεγάλων όσο και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση της περιφερειακής ολοκλήρωσης, σημειώνοντας ότι πρέπει να αξιοποιηθούν οι πόροι της Ευρασιατικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και του Ευρασιατικού Ταμείου Σταθεροποίησης και Ανάπτυξης για τη χρηματοδότηση διακρατικών projects. Ο Ρώσος Πρόεδρος τόνισε ότι είναι σημαντικό να συνεχιστούν η σύγκλιση και η εναρμόνιση των νομισματικών και χρηματοοικονομικών πολιτικών των κρατών-μελών της ΕΟΕ και να συγκροτηθεί μια κοινή χρηματοοικονομική αγορά στο μέλλον,

συμπληρώνοντας ότι θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για την αύξηση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα και την προστασία των συμφερόντων πολιτών και κρατών από ενέργειες που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τη νομιμοποίηση κερδών που προέρχονται από εγκληματική δράση. Τέλος, στη δήλωση κατονομάζονται τομείς στους οποίους τα ανάπηξα κράτη-μέλη της ΕΟΕ μπορούν να αναπτύξουν περαιτέρω τους μεταξύ τους δεσμούς. Αυτοί οι τομείς είναι η βιομηχανία ατομικής ενέργειας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η προστασία του περιβάλλοντος, η υγεία, η εξερεύνηση του διαστήματος, ο τουρισμός και ο αθλητισμός. Μολονότι, σήμερα, οι χώρες της ΕΟΕ δεν συνεργάζονται ιδιαίτερα σε αυτούς τους τομείς, το έντονο ενδιαφέρον από πλευράς κοινού και επιχειρηματικής κοινότητας συνηγορεί υπέρ της εντατικής ενασχόλησης με αυτούς στο πλαίσιο ενός πολυμερούς σχήματος.

Δημιουργία πολιτικού αεροδρομίου στη Σεβαστούπολη

Σύμφωνα με δημοσίευμα (17/1) της Kommersant, οι ρωσικές αρχές σχεδιάζουν την έναρξη της λειτουργίας πλήρως εξοπλισμένου πολιτικού αερολιμένα στη Σεβαστούπολη (Κριμαία και Σεβαστούπολη δεν αναγνωρίζονται ως ανήκουσες στη Ρωσική Ομοσπονδία από τη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών-μελών του ΟΗΕ) το 2020. Ο αερολιμένας, με δυνατότητα εξυπηρέτησης 300.000-400.000 επιβατών ετησίως, πρόκειται να δημιουργηθεί στην έκταση του στρατιωτικού αεροδρομίου του Belbek (9 χλμ. βορείως της Σεβαστούπολης) και να λειτουργήσει συμπληρωματικώς προς τον Διεθνή Αερολιμένα Συμφερόπολης, από/προς τον οποίο πραγματοποιούνται πτήσεις μόνο από/προς ρωσικά αεροδρόμια μετά το 2014. Κατά την εφημερίδα, σχετικές αποφάσεις ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017, σε υπηρεσιακή σύσκεψη υπό τον Αναπληρωτή Πρωθυπουργό της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Dmitry Kozak. Στο εγγύς μέλλον, το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, το Υπουργείο Άμυνας, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ασφαλείας, η (αναγνωριζόμενη από τη Ρωσία) «κυβέρνηση της Σεβαστούπολης» και η εταιρεία «Αερολιμένας Συμφερόπολης» θα κληθούν να εγκρίνουν σχέδια κατασκευής διαδρόμου προσγείωσης/απογείωσης, τερματικού σταθμού και της απαραίτητης υποδομής. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, ο στρατός θα αναλάβει την κατασκευή και τα βασικά έργα είναι πιθανό να παραδοθούν γύρω στα τέλη του 2018. Ο σχεδιασμός του ρωσικού Υπουργείου Οικονομικής Ανάπτυξης προβλέπει τη διάθεση 1,7 δισ. Ρουβλίων (€ 25 εκ.) για την υλοποίηση του έργου. Σημειώνεται ότι το αεροδρόμιο του Belbek είχε και πολιτική χρήση έως το 2007. Έκτοτε χρησιμοποιείται μόνο ως βάση εξυπηρέτησης πολεμικών αεροσκαφών.

Σχέσεις Ρωσίας-Αργεντινής

Κοινή δήλωση των Προέδρων Ρωσίας και Αργεντινής, που υπεγράφη κατά την επίσκεψη του δεύτερου στη Μόσχα (23/1), περιέχει αναφορές στη διεύρυνση της διμερούς συνεργασίας στους τομείς της πυρηνικής ενέργειας και της ασφάλειας πληροφοριών. Ο Πρόεδρος της Αργεντινής, Mauricio Macri, συναντήθηκε με κορυφαία στελέχη 18 μεγάλων ρωσικών επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται για την εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου στη χώρα της Λατινικής Αμερικής, την κατασκευή αγωγών μεταφοράς αερίου και πετρελαίου και τη δημιουργία εργοστασίων παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Πέραν αυτών, από τις επαφές στη διάρκεια της επίσκεψης φάνηκε ότι η Αργεντινή ενδιαφέρεται για την αύξηση των εξαγωγών φρούτων, ιχθυηρών, κρέατος και γαλακτοκομικών και την εισαγωγή ρωσικών οπλικών συστημάτων. (ιδίως MiG-29). [RG, NG]

Εξαγωγές σιτηρών

Το ρωσικό Υπουργείο Γεωργίας εκτιμά ότι φέτος θα εξαχθούν 45-47 εκ. τόνοι σιτηρών, συμπεριλαμβανομένων 35 εκ. τόνων σίτου, κυρίως προς Αίγυπτο, Τουρκία και Μπαγκλαντές. Ο Αναπληρωτής Πρωθυπουργός, Arkady Dvorkovich, δήλωσε πρόσφατα ότι η χώρα, που παρήγαγε 134,1 εκ. τόνους σιτηρών το 2017 και 120,7 εκ. τόνους το 2016, έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την παραγωγή σε 200 εκ. τόνους εφόσον γίνει αποτελεσματικότερη χρήση της αρόσιμης γης και αξιοποιηθούν νέες τεχνολογίες. [Vedomosti, Interfax, Rosstat]

Δημόσιες προμήθειες: ενστάσεις ΗΠΑ για προτίμηση προϊόντων “made in Russia”

Με δήλωσή τους που δημοσιοποιήθηκε στις 24/1, οι ΗΠΑ ζητούν από τη Ρωσία να εξηγήσει πώς η ρωσική νομοθεσία που δίνει προτεραιότητα στα εγχώρια παραχθέντα αγαθά στο πλαίσιο των διαγωνισμών δημοσίων προμηθειών είναι συμβατή με τους σχετικούς κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, οι οποίοι απαγορεύουν τις διακρίσεις σε βάρος εισαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών. Η αμερικανική δήλωση αναφέρεται σε δέκα μέτρα που έχει λάβει η Μόσχα από το 2015 μέχρι σήμερα, με τα οποία ευνοούνται αγαθά και υπηρεσίες εγχώριας προέλευσης σε βάρος των εισαγομένων. Σχολιάζοντας τη δήλωση, ο Ρώσος Υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου τη χαρακτήρισε «νομικά αδικαιολόγητη», δεδομένου ότι η Μόσχα δεν δεσμεύεται, προς το παρόν, από τη διεθνή Συμφωνία για τις Δημόσιες Προμήθειες (GPA) που έχει συναφθεί υπό την αιγίδα του ΠΟΕ. Υπενθυμίζεται ότι, υπό το φως των επιπτώσεων των δυτικών κυρώσεων στη ρωσική οικονομία, η τακτική της υποχρεωτικής προτίμησης των εγχώριων προϊόντων έχει διαδοθεί τα τελευταία χρόνια, καλύπτοντας πλέον όχι μόνο τον στενό

πυρήνα του Δημοσίου αλλά και τις επιχειρήσεις που ελέγχονται από αυτό. Εν τω μεταξύ, στο πλαίσιο δηλώσεων του στη διάρκεια επίσκεψης σε εργοστάσιο παραγωγής κινητήρων στην Ουφά (24/1), ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, κάλεσε – για μια ακόμη φορά – τις εταιρείες που ελέγχονται από το Δημόσιο να προτιμούν τα εγχώρια αγαθά στις διαγωνιστικές διαδικασίες τους. [Reuters, RG]

Εμπορικές συναλλαγές Ρωσίας - Πολωνίας

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία των ρωσικών τελωνείων, ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ρωσίας-Πολωνίας αυξήθηκε κατά περίπου 25% το 2017. Το 2016 ήταν \$ 13 δισ., εκ των οποίων τα 9 δισ. αντιστοιχούσαν στις ρωσικές εξαγωγές στην Πολωνία. Οι τελευταίες εκτιμάται ότι ανήλθαν στα \$ 11 δισ. το 2017. Οι πολωνικές εξαγωγές αποτελούνται κυρίως από μηχανολογικό εξοπλισμό και προϊόντα της χημικής βιομηχανίας, ενώ το 70% της αξίας των ρωσικών εξαγωγών αντιστοιχεί στις προμήθειες πετρελαίου και φυσικού αερίου. Οι τελευταίες υποχώρησαν το 2017, καθώς η Πολωνία αναζήτησε εναλλακτικούς προμηθευτές ενέργειας (βλ. LNG), όπως το Κατάρ, η Νορβηγία και οι ΗΠΑ. Η σύμβαση πώλησης ρωσικού φυσικού αερίου στην Πολωνία, η οποία έχει συναφθεί μεταξύ Gazprom και PGNiG, λήγει το 2022. Η Βαρσοβία ενδιαφέρεται για την αναθεώρησή της, έτσι ώστε να προμηθεύεται στο εξής ρωσικό αέριο σε χαμηλότερη τιμή. [RIA]

Sberbank-Denizbank

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Τύπου, η ρωσική κρατική τράπεζα Sberbank, μεγαλύτερη της χώρας, εξετάζει το ενδεχόμενο πώλησης της τουρκικής θυγατρικής της, Denizbank. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, στους πιθανούς αγοραστές συγκαταλέγονται τράπεζες των χωρών του Κόλπου, της Κίνας και του Καζακστάν. Η Sberbank κατέχει το 99,85% των μετοχών της Denizbank. [Reuters]

Ειδήσεις εσωτερικής αγοράς

Δημιουργία κρατικής τράπεζας για την εξυπηρέτηση της αμυντικής βιομηχανίας

Ο Υπουργός Οικονομικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Anton Siluanov, ανακοίνωσε (19/1) ότι, σε συνέχεια πρόσφατης απόφασης για τη συγκρότηση τράπεζας που θα υποστηρίζει την υλοποίηση έργων και δράσεων σχετικών με τις προμήθειες των ενόπλων δυνάμεων και σημαντικές συμβάσεις του Δημοσίου, η Κυβέρνηση και η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ) επέλεξαν την Promsvyazbank (PSB: www.psbank.ru) για την ανάληψη αυτού του ρόλου. Σύμφωνα με δημοσιεύματα (Vedomosti,

BFM, RBK, Reuters, TASS), η κυβέρνηση και η KTP προτίμησαν την Promsvyazbank από την Globex Bank (<https://globexbank.ru>), την Svyazbank ([www.sviaz-bank.ru](http://sviaz-bank.ru)) και την Novikombank (<https://novikom.ru>). Οι δύο πρώτες ελέγχονται από την κρατική αναπτυξιακή τράπεζα VEB ([www.veb.ru](http://veb.ru)) και η τρίτη από την Rostec (<http://rostec.ru>). Το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικών είχε επιβελιώσει νωρίτερα τους σχεδιασμούς του για τη δημιουργία μιας «υποστηρικτικής» τράπεζας που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες των επιχειρήσεων της αμυντικής βιομηχανίας, έτσι ώστε οι μεγαλύτερες ρωσικές τράπεζες να προστατευτούν από τις αμερικανικές κυρώσεις (σε βάρος τραπεζών που χρηματοδοτούν συγκεκριμένες ρωσικές επιχειρήσεις). Σήμερα, οι τράπεζες Sberbank ([www.sberbank.ru](http://sberbank.ru)) και VTB ([www.vtb.ru](http://vtb.ru)), αμφότερες ελεγχόμενες από το ρωσικό Δημόσιο, καλύπτουν το 90% των χρηματοδοτικών αναγκών που αφορούν παραγγελίες της αμυντικής βιομηχανίας. Άλλες τράπεζες που παρείχαν στο παρελθόν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στον ίδιο κλάδο είναι οι κρατικές RusAg (Russian Agricultural Bank: [www.rshb.ru](http://rshb.ru)) και Gazprombank ([www.gazprombank.ru](http://gazprombank.ru)) και η ιδιωτική Bank Rossiya ([www.abr.ru](http://abr.ru)). Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας σταμάτησε να δημοσιοποιεί σχετικές πληροφορίες υπό την πίεση των δυτικών κυρώσεων. Η μέχρι πρότινος ιδιωτική PSB, 10^ο μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της χώρας, τέθηκε υπό τον έλεγχο της KTP στα τέλη του 2017 και πρόκειται να ανακεφαλαιοποιηθεί εντός του α' τριμήνου τ.έ. και σε κάθε περίπτωση πριν από την ανάληψη του νέου (συμπληρωματικού) ρόλου του χρηματοδότη της αμυντικής βιομηχανίας, παράλληλα με την παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις και ιδιώτες. Αναλυτές της εδώ αγοράς εκτιμούν ότι για τη διάσωσή της θα χρειαστούν από 100 έως 200 δισ. Ρούβλια. Νέος επικεφαλής της Promsvyazbank θα είναι ο Pyotr Fradkov, νυν επικεφαλής του Ρωσικού Κέντρου Εξαγωγών ([www.exportcenter.ru](http://exportcenter.ru)). Επιφανείς επιχειρήσεις όπως οι Sibur ([www.sibur.ru](http://sibur.ru)), Novatek ([www.novatek.ru](http://novatek.ru)), Gazprom Neft ([www.gazprom-neft.com](http://gazprom-neft.com)), Transneft ([www.transneft.ru](http://transneft.ru)), Rosneft ([www.rosneft.com](http://rosneft.com)) και Lukoil ([www.lukoil.com](http://lukoil.com)), οι οποίες είναι γνωστό ότι έχουν υπάρξει πελάτες της Promsvyazbank, αποφεύγουν σήμερα να σχολιάσουν τα δημοσιεύματα του Τύπου και να αποκαλύψουν αν εξακολουθούν να συνεργάζονται με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Η PSB δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς των ακινήτων, του εμπορίου, του πετρελαίου, του φυσικού αερίου και των μεταλλευμάτων.

Αυτοκίνητα Cortege

Ο Ρώσος Υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου, Denis Manturov, δήλωσε (16/1) ότι τα πολυτελή αυτοκίνητα που αποτελούν καρπό του ερευνητικού project "Cortege" θα είναι διαθέσιμα στην αγορά

από το 2019, χωρίς περιορισμούς. Κατά τον ίδιο υπουργό, τα Cortege θα πωλούνται σε ανταγωνιστική τιμή, που ενδέχεται να είναι κατά 15% χαμηλότερη εκείνης των αντίστοιχων εισαγομένων. Το 2018 θα παραχθούν εβδομήντα οχήματα, το 2019 διακόσια και το 2020 τριακόσια, με στόχο τη συναρμολόγηση περισσότερων από χίλια κάθε έτος μετά το 2020. Στο πλαίσιο του project "Cortege" σχεδιάστηκαν και κατασκευάζονται αυτοκίνητα που προορίζονται αρχικά για ανώτερους κυβερνητικούς αξιωματούχους (1 λιμουζίνα, 1 sedan, 1 όχημα off-road και 1 minivan). Αφού ολοκληρωθεί το στάδιο ανάπτυξης των οχημάτων, τα ίδια προϊόντα θα είναι ελεύθερα διαθέσιμα στην αγορά. [TASS]

Nornickel

Η Nornickel (www.nornickel.com) επένδυσε 100 εκ. Ρούβλια στον εκσυγχρονισμό της θυγατρικής της, Kola MMC (www.kolagmk.ru). Η επένδυση αφορά την αναβάθμιση εγκαταστάσεων φόρτωσης-εκφόρτωσης εμπορευματοκιβωτίων, που χρησιμοποιούνται για την αποστολή τελικών προϊόντων (νικελίου και χαλκού) και την παραλαβή εξοπλισμού. Κρίθηκε απαραίτητη, καθώς η παραγωγή νικελίου στην περιοχή του Μουρμάνσκ, όπου λειτουργεί η Kola, αυξήθηκε κατά 30% την τελευταία διετία. Η ρωσική Nornickel είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός νικελίου και παλλαδίου παγκοσμίως και μια από τις δέκα σημαντικότερες επιχειρήσεις παραγωγής χαλκού. [TASS].

Κάπνισμα και κατανάλωση οινόπνευματων

Η Υπουργός Υγείας της Ρωσικής Ομοσπονδίας δήλωσε (16/1) ότι οι κάτοικοι της χώρας καταναλώνουν 80% λιγότερο αλκοόλ απ' ό,τι πριν από πέντε χρόνια. Στο ίδιο διάστημα μειώθηκε και το κάπνισμα, ενώ ο αριθμός των ανθρώπων που αθλούνται αυξήθηκε. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, η ρωσική κατά κεφαλήν κατανάλωση οινόπνευματων είναι πλέον μικρότερη της γαλλικής και της γερμανικής [The Moscow Times και <http://apps.who.int/gho/data/node.main-euro.A1041?lang=en&showonly=GISAH>]

Προτάσεις Κέντρου Στρατηγικών Ερευνών

Στις προτάσεις του ρωσικού Κέντρου Στρατηγικών Ερευνών (CSR: www.csr-nw.ru) για μεταρρυθμίσεις στο πεδίο της διακυβέρνησης και της κρατικής οργάνωσης, οι οποίες παρουσιάστηκαν στο Gaidar Forum (<http://en.gaidarforum.ru>), περιλαμβάνονται: η μείωση του αριθμού των δημοσίων λειτουργιών κατά ένα τρίτο, η λειτουργία ενιαίας ψηφιακής πλατφόρμας των δημοσίων υπηρεσιών, η διάκριση μεταξύ «τομεακών» και «εθνικών» προγραμμάτων δημόσιας πολιτικής, ο αποτελεσματικότερος έλεγχος του κρατικού μηχανισμού, η μείωση των

ασφαλιστικών εισφορών και η αύξηση της φορολογίας στην κατανάλωση. Ως «εμπόδια για την ψηφιοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας» το ερευνητικό κέντρο χαρακτηρίζει την έλλειψη επαγγελματιών με τα κατάλληλα προσόντα, τη «διαρροή εγκεφάλων» (*brain drain*) και την απροθυμία του Δημοσίου να δεχθεί μεταβολές. Κατά το CSR, έμπνευση μπορεί να αντληθεί από «καλές μεταρρυθμιστικές πρακτικές» χωρών όπως το Ηνωμένο Βασίλειο (2010-2015), η Εσθονία, η Φινλανδία και η Μαλαισία.

Πωλήσεις αυτοκινήτων

Στις ρωσικές αυτοκινητοβιομηχανίες αντιστοιχεί το 26% των πωλήσεων στη ρωσική αγορά αυτοκινήτου. Σύμφωνα με στοιχεία της Autostat (www.autostat.ru), το 2017 πωλήθηκαν 411.800 καινούρια αυτοκίνητα ρωσικών βιομηχανιών. Οι πωλήσεις της Lada ανήλθαν στα 311.600 οχήματα (+17%), της GAZ στα 58.600 (+5%) και της UAZ στα 41.600 (-15%). [TASS]

Επέκταση αερολιμένα Domodedovo

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Kommersant (22/1), ο αερολιμένας Domodedovo της Μόσχας σχεδιάζει τη δημιουργία έξι νέων διαδρόμων προσγείωσης/απογείωσης και έχει θέσει σχετική πρόταση υπ' όψιν του αρμόδιου Υπουργείου Μεταφορών, επιδιώκοντας την εξασφάλιση χρηματοδότησης για την υλοποίηση των έργων.

Ρωσικό Ταμείο Άμεσων Επενδύσεων

Το Ρωσικό Ταμείο Άμεσων Επενδύσεων (RDIF: <https://rdif.ru>) προτίθεται να πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις στη χώρα το 2018, σύμφωνα με δηλώσεις του Δ/ντος Συμβούλου του, Kirill Dmitriev. Το 25% των πόρων που θα επενδυθούν θα διοχετευτεί στον τεχνολογικό τομέα. Το RDIF και οι εταίροι του έχουν ήδη επενδύσει περίπου 3 τρισ. Ρούβλια. Εκτός αυτών, το ταμείο εξετάζει το ενδεχόμενο να επενδύσει από κοινού με την Ασιατική Τράπεζα Επενδύσεων στις Υποδομές (AIIB: www.aiib.org) στην «ψηφιακή γέφυρα» (γραμμή ευρυζωνικού διαδικτύου, διερχόμενη από τη Ρωσία) που θα ενώσει την Κίνα με την Ευρώπη, καθώς και σε projects που σχετίζονται με τον νέο Δρόμο του Μεταξίου.

Ανάκληση αδειών ΡΚΒ, ΠΚΒ και SBRD

Στις 2/2 και στις 6/2, η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας ανακάλεσε τις άδειες των τραπεζών ΡΚΒ (184^η της χώρας), ΠΚΒ (469^η) και SBRD (322^η).

Εξήγηση προβλημάτων τραπεζικού κλάδου από επικεφαλής Κεντρικής Τραπεζής

Στο πλαίσιο ομιλίας της, σε συνάντηση με μέλη της Ένωσης Τραπεζών (2/2), η επικεφαλής της Κεντρικής Τραπεζής της Ρωσίας (ΚΤΡ), Elvira

Nabiullina, αναφέρθηκε στους λόγους που έχουν οδηγήσει και συνεχίζουν να οδηγούν στην κατάρρευση μικρών και μεγαλύτερων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας. Κατά την κα Nabiullina, στους λόγους αυτούς συγκαταλέγονται η υποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, η εμφάνιση ανακριβών στοιχείων κεφαλαιακής επάρκειας και η χρηματοδότηση (από τις τράπεζες που κινδυνεύουν) επενδυτικών επιχειρημάτων των ιδιοκτητών τους. Ειδικά ως προς το τελευταίο, η επικεφαλής της ΚΤΡ θέλησε να υπενθυμίσει ότι αυτός ήταν ο μοναδικός λόγος δημιουργίας ορισμένων από τις τράπεζες που ιδρύθηκαν στις δεκαετίες του 1990 και του 2000. [RIA Novosti]

Κερδοφορία τραπεζών το 2017

Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας ανακοίνωσε ότι τα καθαρά κέρδη του ρωσικού χρηματοπιστωτικού κλάδου ήταν 790 δισ. Ρούβλια το 2017 (-15%). 420 ιδρύματα είχαν συνολικό κέρδος 1,6 τρισ. Ρουβλίων και 140 ιδρύματα είχαν συνολικές ζημιές 772 δισ. Ρουβλίων. [RBK]

Ανάκληση άδειας Star Alliance Bank

Στις 25/1 η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ) ανακάλεσε την άδεια εκτέλεσης τραπεζικών εργασιών της Star Alliance Bank (www.star-alliance.ru), λόγω μη συμμόρφωσης της τελευταίας με τις ισχύουσα νομοθεσία περί παροχής πληροφοριών στις ρυθμιστικές αρχές. Η Star Alliance Bank ήταν την 1/1 το 536^ο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της χώρας όσον αφορά το ύψους του ενεργητικού της. [TASS]

Ανάκληση αδειών ασφαλιστικών

Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας ανακάλεσε τις άδειες λειτουργίας των ασφαλιστικών εταιρειών ASKO (www.asko-center.com) και Yuzhuralzhaso (www.suzhaso.ru) ως προς τις δραστηριότητες ατομικής ασφάλισης, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Wildberries

Η εμπορική επιχείρηση Wildberries (www.wildberries.ru), που ειδικεύεται στις πωλήσεις ειδών ένδυσης και υπόδησης, ξεκίνησε τη διάθεση βρεφικών τροφών και σχεδιάζει να επεκταθεί και σε άλλα τρόφιμα, κατά προτεραιότητα σε προϊόντα με μεγάλη διάρκεια ζωής. Η Wildberries είναι η μεγαλύτερη εταιρεία διαδικτυακού λιανεμπορίου στη Ρωσία, με έσοδα 63,8 δισ. Ρούβλια το 2017 (+35%). Η επενδυτική τράπεζα UBS (www.ubs.com) θεωρεί ότι οι πωλήσεις τροφίμων θα είναι το ταχύτερα αναπτυσσόμενο σκέλος της ρωσικής αγοράς διαδικτυακού εμπορίου την επόμενη πενταετία. Ήδη, τα προηγούμενα δύο χρόνια μπήκαν στην εν λόγω αγορά νέοι παίκτες όπως οι O'Key (www.okmarket.ru), Perekrestok

(www.perekrestok.ru) και Ozon (www.ozon.ru), ενώ εντός του 2018 αναμένεται να ξεκινήσει τις διαδικτυακές πωλήσεις νωπών προϊόντων και η τρίτη μεγαλύτερη αλυσίδα λιανεμπορίου της χώρας, Auchan (www.auchan.ru). [Vedomosti]

Βιολογικά προϊόντα

Η ρωσική κυβέρνηση κατέθεσε (25/1) στην Κρατική Δούμα νομοσχέδιο για τη ρύθμιση της παραγωγής βιολογικών/οργανικών προϊόντων. Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διατάξεις που αφορούν τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως «βιολογικού» και τη δημιουργία ενιαίου κρατικού μητρώου παραγωγών. Ο Πρωθυπουργός, Dmitry Medvedev, έχει δηλώσει ότι η Ρωσία μπορεί να διεκδικήσει μερίδιο 10-15% της παγκόσμιας αγοράς βιολογικών προϊόντων.

Κρυπτονομίσματα

Το Υπουργείο Οικονομικών δημοσιοποίησε στις 25/1 (προ)σχέδιο νόμου με αντικείμενο τα «ψηφιακά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία». Σε αυτό περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν τη ρύθμιση του κύκλου εργασιών, την έκδοση και την αποθήκευση των κρυπτονομισμάτων. Κατά το υπουργείο, στόχος είναι η μείωση της πιθανότητας εξαπάτησης των επενδυτών και η διαμόρφωση ενός διαφανούς καθεστώτος φορολόγησης των συναλλαγών σε κρυπτονομίσματα. Σύμφωνα με την πρόταση, η μετατροπή ποσού ενός κρυπτονομίσματος σε ποσό άλλου κρυπτονομίσματος ή άλλου συμβατικού νομίσματος (Ρούβλι ή ξένο νόμισμα) θα είναι δυνατή μόνο μέσω επίσημα αναγνωρισμένων παρόχων, ενώ τα κρυπτονομίσματα δεν θα αναγνωρίζονται ως νόμιμο μέσο πληρωμής στην επικράτεια της Ρωσικής Ομοσπονδίας. [RBK, gazeta.ru]

Island of Dreams

Η VTB Bank (www.vtb.com) γνωστοποίησε ότι άνοιξε πιστωτική γραμμή 37 δισ. Ρουβλίων για την χρηματοδότηση της υλοποίησης του project "Island of Dreams" (Остров мечты: <http://dreamisland.ru/en>). Πρόκειται για την κατασκευή ενός θεματικού πάρκου στο πρότυπο των Disneyland και Eurodisney στη Μόσχα, που αναμένεται να στοιχίσει 43 δισ. Ρούβλια και να ολοκληρωθεί το 2018. Φορέας της υλοποίησης του έργου θα είναι η LLC Amusement Park του ομίλου Regions (<http://regionsgroup.ru/en>). [Vedomosti]

United Aircraft Corporation

Ο Πρόεδρος Πούτιν ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Βιομηχανίας και Εμπορίου για την ενσωμάτωση της United Aircraft Corporation (UAC: www.uacrussia.ru) στην κρατική Rostec (<http://rostec.ru>). Η τελευταία θα διαθέσει 30 δισ.

Ρούβλια για την ανάπτυξη ενός αεροσκάφους MC-21 από την UAC. [Kommersant]

Νέα μέθοδος ανάληψης μετρητών

Ρωσικές τράπεζες όπως η Sberbank, η VTB και η Russian Standard μελετούν, από κοινού με τη MasterCard, το ενδεχόμενο καθιέρωσης νέου, εναλλακτικού, τρόπου ανάληψης μετρητών από τους πελάτες τους. Πρόκειται για την ανάληψη μετρητών μέσω των ταμείων των καταστημάτων λιανεμπορίου, με χρήση της πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας του πελάτη και του τερματικού POS του καταστήματος. Εκτιμάται ότι η νέα μέθοδος ανάληψης μετρητών θα είναι διαθέσιμη από το β' τρίμηνο του 2018. Δεν έχει διευκρινιστεί αν η ανάληψη με αυτόν τον τρόπο θα είναι δυνατή μόνο στην περίπτωση που συνδυάζεται με αγορά αγαθού οποιασδήποτε αξίας από το συγκεκριμένο κατάστημα ή θα είναι ανεξάρτητη από αυτή. [Vedomosti]

Dixy

Η αλυσίδα λιανεμπορίου Dixy (www.dixygroup.com) στρέφεται στην προμήθεια προϊόντων αρτοποιίας από μικρές επιχειρήσεις και «φούρνους της γειτονιάς». Μέχρι σήμερα, το 98% των προϊόντων των ραφιών των καταστημάτων της αλυσίδας προερχόταν από μεγάλους παραγωγούς. Οι προτιμήσεις των καταναλωτών φαίνεται ότι επέβαλαν αλλαγή πορείας, καθώς τα τελευταία χρόνια οι πωλήσεις των συγκεκριμένων τμημάτων των αλυσίδων Dixy και Auchan (www.auchan.ru) κινήθηκαν καθοδικά (μείωση 5% κατ' έτος). [Vedomosti]

Ενέργεια-Περιβάλλον

Nord Stream 2: δημοσιεύματα περί διαφωνίας Γερμανίας με προτάσεις Επιτροπής

Δημοσιεύματα του ρωσικού Τύπου (με πρώτο δημοσίευμα της Vedomosti, 18/1) αναφέρονται στη διαφωνία της Γερμανίας με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2009/73/EK σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου. Στα γερμανικά σχόλια, που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή, επισημαίνεται, κατά τα δημοσιεύματα, ότι οι προτεινόμενες αλλαγές δεν είναι συμβατές με το διεθνές δίκαιο και τη νομοθεσία της ΕΕ και ότι σε περίπτωση που, παρ' όλα αυτά, υιοθετηθούν, θα πρέπει να εξαιρεθεί από τις ρυθμίσεις ο αγωγός φυσικού αερίου Nord Stream 2 (www.nord-stream2.com).

Συμφωνία OPEC+

Ο Υπουργός Ενέργειας της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Alexander Novak, δήλωσε ότι η συμφωνία OPEC+ (για τον περιορισμό της

παραγωγής πετρελαίου από τους σημαντικότερους «παίκτες» της διεθνούς αγοράς) είναι πιθανό να παραμείνει σε ισχύ και μετά από το 2018, «αν χρειαστεί, καθώς υπήρξαν θετικά αποτελέσματα το 2017». [Vedomosti]

κυρώσεις. Μέτοχοι του Yamal LNG project είναι η ρωσική Novatek (50,1%), η γαλλική Total (20%), η κινεζική CNPC (20%) και το Silk Road Fund (9,9%). [Reuters, TASS]

Turkish Stream

Στις 19/1 η Gazprom (www.gazprom.com) έλαβε την άδεια των τουρκικών αρχών για την κατασκευή (εντός τουρκικής ΑΟΖ και τουρκικών χωρικών υδάτων) του υποθαλάσσιου τμήματος του δεύτερου κλάδου του αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου Turkish Stream (<http://turkstream.info>). Οι κατασκευαστικές εργασίες συνεχίζονται στις ρωσικές ακτές, στις τουρκικές ακτές και στη Μαύρη θάλασσα. Έχουν ήδη τοποθετηθεί αγωγοί συνολικού μήκους άνω των 760 χλμ., που αντιστοιχούν στους δύο υποθαλάσσιους κλάδους. Το χερσαίο τμήμα του αγωγού στη ρωσική επικράτεια έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και στην Τουρκία έχουν ξεκινήσει οι εργασίες στον τερματικό σταθμό υποδοχής του αερίου. Στόχος είναι η έναρξη λειτουργίας και των δύο κλάδων του αγωγού μέχρι το τέλος του 2019. [TASS]

Επενδύσεις Rosneft στη Γερμανία

Ο Δ/νων Σύμβουλος της επιχείρησης, Igor Sechin, ανακοίνωσε ότι η ρωσική κρατική πετρελαϊκή εταιρεία Rosneft (www.rosneft.com) σχεδιάζει να επενδύσει τουλάχιστον € 600 εκ. στην υλοποίηση έργων στη Γερμανία την επόμενη πενταετία. Κατά τον κ. Sechin, η Rosneft εξετάζει το ενδεχόμενο πραγματοποίησης επενδύσεων στους τομείς των πρατηρίων καυσίμων, του εφοδιασμού αεροσκαφών και της παράδοσης γερμανικών προϊόντων πετρελαίου σε γειτονικές χώρες. Η εταιρεία έχει ήδη επενδύσει € 2 δισ. στην επεξεργασία πετρελαίου. Το 2017 η Rosneft προμήθευσε τη Γερμανία με 21 εκ. τόνους πετρελαίου, ενώ την τελευταία οκταετία παραδόθηκαν συνολικά 153 εκ. τόνοι. Τον Δεκέμβριο του 2016 Rosneft και BP κατέληξαν σε συμφωνία για τη διάλυση του διυλιστηρίου Ruhr Oel GmbH και συνεργασίας στον κλάδο πετροχημικών στη Γερμανία. Συνεπεία της αναδιάρθρωσης, η Rosneft αύξησε τη συμμετοχή της σε αρκετά διυλιστήρια στη Γερμανία: έως 25% στην Bayernoil (από 12,5%), 24% στη MiRO (από 12%) και 24,17% στην PCK (από 35,42%). [TASS]

Παράδοση ρωσικού LNG στις ΗΠΑ

Το γαλλικό δεξαμενόπλοιο Gaselys, που μετέφερε ρωσικό Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο (LNG) στις ΗΠΑ, έφτασε στη Βοστώνη στις 24/1. Το αέριο, που κατέληξε στις ΗΠΑ μέσω Ηνωμένου Βασιλείου και με τη μεσολάβηση της γαλλικής Engie, προέρχεται από το Yamal LNG project (<http://yamallng.ru/en/project/about>) της ρωσικής Novatek, στην οποία έχουν επιβληθεί αμερικανικές

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ 2018

Έκθεση	Κλάδος	Ημ/νίες	Ιστότοπος
INTERPLASTICA + UPAKOVKA	Πλαστικά – Συσκευασίες	23-26.01.2018	www.upakovka-tradefair.com
JUNWEX ST. PETERSBURG	Κόσμημα	31.01-04.02.2018	www.junwex-spb.ru
PROD-EXPO	Τρόφιμα - Ποτά	05-09.02.2018	www.prod-expo.ru
AQUA-THERM MOSCOW	Θέρμανση - Ψύξη	06-09.02.2018	www.aquatherm-moscow.ru
INTERCHARM Professional, St. Petersburg	Καλλυντικά	08-10.02.2018	www.intercharmspb.ru
CPM - COLLECTION PREMIERE MOSCOW. SPRING	Ένδυση	19-22.02.2018	http://cpm-moscow.com
INGREDIENTS	Τρόφιμα και πρώτες ύλες	27.02-02.03.2018	www.ingred.ru
INTOURMARKET	Τουρισμός	10-12.03.2018	www.itmexpo.ru
MODERN BAKERY MOSCOW	Αρτοσκευάσματα	12-15.03.2018	http://modern-bakery.ru
MITT	Τουρισμός	13-15.03.2018	www.mitt.ru
INTERNATIONAL PRIVATE LABEL SHOW – IPLS	Διάφοροι κλάδοι	21-22.03.2018	www.ipls-russia.ru
MPIRES	Ακίνητα	23-24.03.2018	http://mpires.ru
MOSCOW INTERNATIONAL FURNITURE SHOW - MIFS	Έπιπλα	03-06.04.2018	www.mmms-expo.ru
WORLD BUILD Moscow	Κατασκευές, Δομικά υλικά	03-06.04.2018	www.worldbuild-moscow.ru
IPhEB & CPhI Russia	Φάρμακα	11-13.04.2018	www.ipheb.ru
InterStroy/WorldBuild St. Petersburg	Κατασκευές, Δομικά υλικά	17-19.04.2018	www.interstroyexpo.com
AQUA-THERM St. Petersburg	Θέρμανση - Ψύξη	17-19.04.2018	www.aquatherm-spb.com
INTERFOOD St. Petersburg	Τρόφιμα - Ποτά	17-19.04.2018	www.interfood-expo.ru
INTERCHARM Professional, Moscow	Καλλυντικά	25-27.04.2018	www.intercharm.ru
ENERGETIKA & ELEKTROTECHNIKA – RUSSIAN INTERNATIONAL ENERGY FORUM	Ενέργεια	25-27.04.2018	http://en.energetika-restec.ru